

Lieta C-260/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 19. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Landgericht Erfurt (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 31. marts

Prasītāja:

Seven.One Entertainment Group GmbH

Atbildētāja:

Corint Media GmbH

***Landgericht Erfurt* [Erfurtes apgabaltiesa]**

[..]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

lietā

***Seven.One Entertainment Group GmbH*, [..] Unterfēringa [Unterfōhring]**

- prasītāja –

[..] pret

***Corint Media GmbH*, [..] Berlīne**

- atbildētāja –

[..]

par līguma izpildi

3. Zivilkammer des Landgerichts Erfurt [Erfurtes apgabaltiesas 3. civillietu palāta] [..]

2022. gada 31. martā

n o l ē m a:

I.

Apturēt tiesvedību.

II.

Saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai:

1)

Vai Direktīva 2001/29/EK ir jāinterpretē tādējādi, ka raidorganizācijas ir tiešie un sākotnējie labuma guvēji no tiesībām uz taisnīgu atlīdzību, kas paredzētas saistībā ar t.s. privātās kopēšanas izņēmumu saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu?

2)

Vai raidorganizācijām, ņemot vērā to no Direktīvas 2001/29/EK 2. panta e) punkta izrietošās tiesības, var tikt liegtas tiesības uz taisnīgu atlīdzību, kas izriet no Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta, jo tām arī kā filmu producentiem var būt tiesības uz taisnīgu atlīdzību saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu?

3)

Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša:

Vai ir pieļaujama vispārēja [tiesību uz taisnīgu atlīdzību] liegšana raidorganizācijām, lai gan raidorganizācijas atkarībā no to konkrētā programmu satura iegūst filmu producentu tiesības daļēji tikai ļoti nelielā apjomā (it īpaši televīzijas programmas ar lielu daļu programmu, kas licencētas no trešām personām) un daļēji neiegūst vispār (it īpaši radio programmu raidorganizācijas)?

Pamatojums

A. Pamatlietas priekšmets un fakti

1) Priekšmets

Puses pamatlietā nav vienisprātis par atbildētājas pienākumu īstenot atlīdzības prasījumus, kas izriet no t.s. atlīdzības par tukšajiem datu nesējiem saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

2) Fakti

Atbildētāja ir autortiesību aģentūra, kas pārvalda privāto televīzijas un radio raidorganizāciju autortiesības un blakustiesības. Atbildētāja attiecīgo peļņu izmaksā raidorganizācijām.

Prasītāja ir raidorganizācija, kas organizē un pārraida visā valstī privāto un ar reklāmām finansēto televīzijas programmu “[SAT.1 Gold]”.

Starp pusēm ir noslēgts pārvaldības līgums.

Tajā ir reglamentēta atbildētājas veikta prasības pamatā esošo autortiesību un blakustiesību uz programmu “[SAT.1 Gold]” ekskluzīvā pārraidīšana un izmantošana.

Atbildētājai ir proporcionāli jāizmaksā prasītājai attiecīgā peļņa.

Peļņa veido lielu daļu no raidorganizāciju radīto programmu refinansējuma.

Pārvaldības līgumā ir paredzēta arī t.s. atlīdzības par tukšajiem datu nesējiem iekasēšana.

Tā sauktā atlīdzība par tukšajiem datu nesējiem ir valsts tiesību aktos par autoratlīdzību paredzēts atlīdzības prasījums, kura mērķis ir atlīdzināt zaudējumus, ko tiesību īpašniekiem rada t.s. privātās kopēšanas izņēmums.

Prasītāja privātās kopēšanas dēļ cieš lielus zaudējumus, tostarp tās programmas ieraksta formā ar (tiešsaistes) videomagnetofonu palīdzību.

Tā pieprasa, lai atbildētāja iekasētu atlīdzību par tukšajiem datu nesējiem un izmaksātu attiecīgu peļņu.

Pašlaik atbildētāja nevar izpildīt šo prasību, pamatojoties uz Vācijas *Urheberrechtsgesetz* [*Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte*, Likumu par autortiesībām un blakustiesībām].

Saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā prasītāja pašlaik nevar saņemt atlīdzību par tukšajiem datu nesējiem.

3) Atbilstošās valsts tiesību normas

a) Atbilstošo valsts tiesību normu apraksts

Valsts tiesību aktos autortiesību jomā ir paredzēts t.s. privātās kopēšanas izņēmums.

Šajā tiesiskajā regulējumā tiek ierobežotas tiesību subjektu reproducēšanas tiesības, atļaujot bez piekrišanas reproducēt autortiesību darbu privātai vai personiskai lietošanai.

Tajā pašā laikā valsts tiesību aktos autortiesību jomā tiesību subjektiem, kurus skar privātās kopēšanas izņēmums, ir paredzētas tiesības uz atlīdzību. Tādējādi ir jāatlīdzina zaudējumi tiesību subjektiem, ko tiem rada reproducēšanas tiesību ierobežojums.

Raidorganizācijām saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā ir ekskluzīvas reproducēšanas tiesības.

Saskaņā ar valsts likumdevēja prasībām uz tiem skaidri attiecas privātās kopēšanas izņēmums.

Tomēr raidorganizācijām ir pilnībā liegtas tiesības uz atlīdzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā.

b) Tiesiskā regulējuma formulējums

(i) Privātās kopijas

Urheberrechtsgesetz 53. panta 1. punktā paredzētais privātās kopēšanas izņēmuma tiesiskais regulējums ir reglamentēts un formulēts *Urheberrechtsgesetz* 1. daļas 6. iedaļā šādi:

“Ir atļauta individuālu kopiju izgatavošana uz jebkura materiāla, ko privātai lietošanai veic fiziska persona, ar nosacījumu, ka šīm kopijām ne tieši, ne netieši nav komerciāla mērķa un ja tās nav izgatavotas, pamatojoties uz acīmredzami prettiesiski izgatavotu oriģinālu. Persona, kura ir tiesīga izgatavot kopijas, drīkst arī uzdot šo kopiju izgatavošanu trešajai personai, ar nosacījumu, ka par šo izgatavošanu netiek maksāts un tiktāl, ciktāl šīs kopijas ir izgatavotas uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību.”

(ii) Tiesības uz atlīdzību

Tā sauktā atlīdzība par tukšajiem datu nesējiem, kas paredzēta kā atlīdzība par privātās kopēšanas izņēmumu, ir reglamentēta *Urheberrechtsgesetz* 54. panta 1. punktā un ir formulēta šādi:

“Ja darba raksturs ir tāds, ka ir paredzams, ka atbilstoši 53. panta 1. vai 2. punktam vai arī 60.a–60.f pantam noteikumiem darbs tiks reproducēts, darba autoram ir tiesības no tādu ierīču un datu nesēju ražotājiem, kas pēc to rakstura paši par sevi vai kopā ar citām ierīcēm, datu nesējiem vai piederumiem tiek izmantoti šādu reprodukciju izgatavošanai, ir tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību.”

(iii) [Tiesību uz taisnīgu atlīdzību] liegšana raidorganizācijām

Tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēta privātās kopēšanas izņēmuma piemērošana raidorganizāciju raidījumiem, bet vienlaikus liedzot raidorganizācijām tiesības uz t.s. atlīdzību par tukšajiem datu nesējiem, ir ietverts *Urheberrechtsgesetz* 87. panta 4. punktā. Tas ir formulēts šādi:

“10. panta 1. punktu un 1. daļas 6. iedaļas noteikumus, izņemot 47. panta 2. punkta otro teikumu un 54. panta 1. punktu, piemēro mutatis mutandis.”

B. Nozīme lēmuma pieņemšanā

1) Atbilstošās Savienības tiesību normas

a) Direktīva 2001/29/EK

Tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšana raidorganizācijām saskaņā ar *Urheberrechtsgesetz* 87. panta 4. punktu, iespējams, ir pretrunā Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam, lasot to kopsakarā ar tās 2. panta e) punktu.

Direktīvā 2001/29/EK ir paredzēts, ka reproducēšanas tiesību ierobežojums ar tādu valsts tiesisko regulējumu kā privātās kopēšanas izņēmums ir pieļaujams tikai tad, ja attiecīgajiem tiesību subjektiem tiek nodrošināta taisnīga atlīdzība.

(i) Raidorganizācijas kā tiesību subjekti

Ekskluzīvo reproducēšanas tiesību īpašniekiem, kurus skar privātās kopēšanas izņēmums, ir jāmaksā taisnīga atlīdzība. Tas izriet no Tiesas judikatūras, saskaņā ar kuru tiesību subjektiem atbilstoši Direktīvas 2001/29/EK 2. pantam kā ekskluzīvo reproducēšanas tiesību īpašniekiem tieši vai sākotnēji ir tiesības uz taisnīgu atlīdzību (Tiesas 2010. gada 21. oktobra spriedums – C-467/08, Krājums I 2010, 10098. lpp. – *Padawan*; Tiesas 2011. gada 16. jūnija spriedums – C-462/09, Krājums I 2011, 5349. lpp.; Tiesas 2016. gada 9. jūnija spriedums – C-470/14, *EuZW* 2016, 670. lpp., 21. punkts – *EGEDA*).

Atbilstoši Direktīvas 2001/29/EK 2. panta e) punktam raidorganizācijas ir ekskluzīvo reproducēšanas tiesību īpašnieces. Arī saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā raidorganizācijas ir ekskluzīvo reproducēšanas tiesību īpašnieces.

To reproducēšanas tiesības saskaņā ar *Urheberrechtsgesetz* 87. panta 4. punktu un 53. panta 1. punktu tiek ierobežotas ar valsts tiesībās paredzēto privātās kopēšanas izņēmumu.

(ii) Valsts tiesiskā regulējuma neatbilstība pienākumam attiecībā uz rezultātu

Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā nav paredzēts taisnīgās atlīdzības ierobežojums, kas radītu negatīvas sekas konkrētiem tiesību subjektiem. Tieši pretēji, Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā dalībvalstu likumdevējiem ir noteikts pienākums attiecībā uz rezultātu, atbilstoši kuram valsts tiesību aktos autortiesību jomā var tikt paredzēts privātās kopēšanas izņēmums tikai tad, ja visiem skartajiem tiesību īpašniekiem tiek nodrošināta taisnīga atlīdzība (Tiesas 2016. gada 9. jūnija spriedums – C-470/14, *EuZW* 2016, 670. lpp., 21. punkts – *EGEDA*).

Saistībā ar strīda pamatā esošo tiesisko regulējumu pastāv šaubas par to, vai tas atbilst no Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta izrietošajam pienākumam attiecībā uz rezultātu.

(iii) Tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšanas raidorganizācijām nepamatotība

Nav saskatāms pamatojums tam, kāpēc raidorganizācijām nav tiesības uz taisnīgu atlīdzību.

Saskaņā ar Tiesas judikatūru taisnīgas atlīdzības ierobežojumu, kam ir negatīvas sekas attiecībā uz raidorganizācijām, nevar pamatot ar Direktīvas 2001/29/EK 35. apsvērumu.

Ar 35. apsvērumu gan var pamatot to, ka no taisnīgas atlīdzības tvēruma var izslēgt individuālu lietotāju konkrētus, individuālus izmantošanas veidus (Tiesas 2010. gada 21. oktobra spriedums – C-467/08, *Krājums*, I 2010, 10098. lpp. – *Padawan*).

Tāpēc atbilstoši 35. apsvērumam no taisnīgas atlīdzības var atbrīvot tikai atsevišķas, individuālas izmantošanas darbības. No tā neizriet iespēja ierobežot tiesības uz atlīdzību par sliktu atsevišķiem tiesību subjektiem vai tiesību subjektu grupām.

Visbeidzot pamatojums neizriet arī no tā, ka raidorganizācijām konkrētos apstākļos kā filmu producentiem var būt tiesības uz taisnīgu atlīdzību.

Saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 2. pantu televīzijas raidorganizācijām kā filmu producentiem var būt ekskluzīvas reproducēšanas tiesības uz t.s. iekšējo produkciju, t. i., pašu veidotiem televīzijas raidījumiem.

Tomēr no tā neizriet, ka raidorganizācijām nav tiesību uz taisnīgu atlīdzību saistībā ar to reproducēšanas tiesībām (Tiesas 2012. gada 9. februāra spriedums – C-277/10, *EuZW* 2012, 230. lpp., 91. un nākamie punkti – *Luksan*).

Tāpēc pastāv šaubas par to, ka tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšana raidorganizācijām ir pamatota ar Savienības tiesībām.

b) Vienlīdzīgas attieksmes princips

Tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšana raidorganizācijām saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā ir apšaubāma, ņemot vērā arī Savienības tiesību vienlīdzības principu atbilstoši Pamattiesību hartas 20. pantam.

Savienības tiesību vienlīdzības princips aizliedz nevienlīdzīgu attieksmi, kas nav objektīvi pamatota.

Raidorganizācijām salīdzinājumā ar – visiem – citiem tiesību subjektiem tiek radīta nelabvēlīga situācija. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā tām ir liegtas tiesības uz taisnīgu atlīdzību, lai gan to reproducēšanas tiesības ir ierobežotas ar privātās kopēšanas izņēmumu.

Visi pārējie tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību par savu reproducēšanas tiesību ierobežošanu ar t.s. privāto kopēšanas izņēmumu.

Saskaņā ar valsts tiesību aktiem autortiesību jomā uz tiem neattiecas šāda liegšana.

Tas, iespējams, ir pretrunā Savienības tiesībās paredzētajam vienlīdzīgas attieksmes principam.

c) Mediju un apraides brīvība

Valsts tiesību aktos autortiesību jomā paredzētā tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšana raidorganizācijām tādu pašu apsvērumu dēļ, iespējams, ierobežo apraides brīvību (Pamattiesību hartas 11. pants).

2) Nepieciešamība interpretēt Savienības tiesības

Piemērojamās Savienības tiesības (iepriekš 1) punkts) līdz šim nav tikušas interpretētas saistībā ar jautājumu, vai ar to netiek pieļauta valsts tiesību norma, kas kopā ar raidorganizācijām vispārēji liedz tiesības uz taisnīgu atlīdzību visai tiesību subjektu grupai.

a) Nepieciešamība interpretēt pirmo jautājumu

Eiropas Savienības Tiesa ir nolēmusi, ka tiesību subjekti saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 2. pantu ir tiešie un sākotnējie taisnīgas atlīdzības īpašnieki saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

Tomēr šajā spriedumā nav reglamentēts tas, vai valsts likumdevējs Savienības tiesības var interpretēt tādējādi, ka reproducēšanas tiesības neietekmē tiesību subjekta blakustiesību būtību saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 2. pantu, un tāpēc tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšana ir pamatota. Ņemot to vērā, ir nepieciešama Savienības tiesību interpretācija.

b) Nepieciešamība [interpretēt] otro jautājumu

Savienības tiesības ir jāinterpretē arī saistībā ar otro jautājumu [...].

Eiropas Savienības Tiesa ir nolēmusi, ka tāda darba gadījumā, uz kuru reproducēšanas tiesības ir vairākiem tiesību subjektiem, piemērojot ierobežojumu saistībā ar privātās kopēšanas izņēmumu, katram tiesību subjektam ir tiesības uz taisnīgu atlīdzību (Tiesas 2012. gada 9. februāra spriedums – C-277/10, *EuZW* 2012, 230. lpp., 91. un nākamie punkti – *Luksan*).

Tomēr Tiesas spriedumā nav paskaidrots, vai vispārēju tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšanu raidorganizācijām var pamatot ar to, ka tām kā filmu producentiem konkrētos apstākļos tāpat var būt tiesības uz taisnīgu atlīdzību. Tāpēc šajā ziņā ir nepieciešama Savienības tiesību interpretācija.

c) Nepieciešamība interpretēt trešo jautājumu

Visbeidzot Savienības tiesības ir jāinterpretē arī saistībā ar trešo jautājumu.

Tas tāpēc, ka, ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, raidorganizācijām ir tiesības uz taisnīgu atlīdzību tikai tad, ja tās darbojas kā filmu producenti.

Tomēr daudzas privāto raidorganizāciju televīzijas programmas galvenokārt sastāv no pasūtījuma raidījumiem, ko raidorganizācijas uzdevumā producē trešais producentu uzņēmums, un licencētiem raidījumiem, ko raidorganizācijas iegādājas no trešiem filmu producentiem. Saskaņā ar valsts tiesībām filmu producenta tiesības parasti pieder producentu kompānijām kā līgumslēdzējām pusēm pasūtīto darbu gadījumā un licences devējam licencēto darbu gadījumā, kas nozīmē, ka raidorganizācijas attiecībā uz savām programmām neiegūst nekādas filmu producenta tiesības vai arī tās iegūst tikai nelielā mērā. Tāpēc tās kā filmu producenti nesaņem taisnīgu atlīdzību par lielāko daļu savas programmas. Saskaņā ar valsts tiesībām filmu producentu atlīdzība par tukšajiem datu nesējiem nav pārnesama uz raidorganizācijām.

Radio apraides jomā raidorganizācijas noteikti nedarbojas kā filmu producenti un tāpēc tās nesaņem atlīdzību par tukšajiem datu nesējiem.

[..]

Eiropas Savienības Tiesa līdz šim nav izlēmusi, vai šādā gadījumā tiesību uz taisnīgu atlīdzību liegšana raidorganizācijām ir pamatota, ņemot vērā to, ka tās piedalās kā filmu producenti. Tāpēc Savienības tiesības ir jāinterpretē arī šajā ziņā. [..]

3) Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nozīme lēmuma pieņemšanā pamatlietā

LESD 267. pantā paredzētajām tiesībām iesniegt prejudiciālu nolēmumu un Tiesai lūgtajai interpretācijai ir nozīme lēmuma pieņemšanā, un tām nav hipotētiska rakstura. Minētais ir cieši un nesaraujami saistīts ar pamatlietu un iesniedzējtiesas konkrēto situāciju (skat. Tiesas 2018. gada 27. februāra spriedumu, C-64/16, 19. un nākamie punkti).

Ja tāds valsts tiesiskais regulējums kā aprakstītais atbilst Savienības tiesībām, it īpaši Direktīvai 2001/29/EK, prasītājam ir jāsamierinās ar to, ka pārvaldības līguma izpilde saistībā ar atlīdzību par tukšiem datu nesējiem ir izslēgta. Prasība pamatlietā būtu jānoraida.

Ja tāds valsts tiesiskais regulējums kā aprakstītais neatbilst Savienības tiesībām, jo īpaši Direktīvai 2001/29/EK, prasītāja var pieprasīt līguma izpildi attiecībā uz t.s. atlīdzību par tukšajiem datu nesējiem un iespējamās peļņas izmaksu.

Prasība pamatlietā būtu jāapmierina.

[..]